I чужому научайтесь,
Свого не цурайтесь...
Т. ШЕВЧЕНКО

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY

Редакція і Адміністрація: "Svoboda", 81-83 Grand St. Jersey City, N.J. 07303
434-0237
434-0807
УНСоюз: 435-8740
Тел. в Ню Йорку: BArcly 7-4125
УНСоюзу: BArcly 7-5337

РІК LXXIV. Ч. 116. TWO SECTIONS (SECTION 1) ДЖЕРЗІ СИТІ І НЮ ЙОРК, СУБОТА, 24-го ЧЕРВНЯ (JUNE) 1967 No. 116. VOL. LXXIV.

ОСТАННІ ВІСТІ

П'ятниця, 23 червня, 1967

В АМЕРИЦІ

ПАЛАТА РЕПРЕЗЕНТАНТІВ СХВАЛИЛА збільшити висоту федеральної заборгованости на $ 29 більйонів, але це має статися двома ратами. В цьому фінансовому році, який зачнеться 1-го липня, збільшено висоту федеральної заборгаваности на $ 22 більйони, а в пізнішому році на дальших $ 7 більйонів. Отже в новому фінансовому році дозволена висота федеральної заборгованости виноситиме $ 358 більйонів, а у фінансовому році 1969 вона становитиме $ 365 більйонів. За таке збільшення голосували 217 конґресменів, а проти були 196. Теперішня висота державних боргів дозволена до $ 336 більйонів.

ПРОДАЖ ТОВАЖІВ В ДЕПАРТАМЕНТОВИХ крамницях в травні цього року збільшився на 7.7 відсотка в порівнянні з тим самим місяцем в минулому році і становив $1,898,356,532, а в 1966-му році — $1,762,015,907. В квітні ц.р. ці крамниці продали товарів на суму $ 1,738,057.000. В перших п'ятьох місяцях продано товарів на суму $ 8,167,905.021, а в 1966-му році — $ 7,720,214.401, на 5.8 відсотка більше. Збільшене число проданих товарів свідчить про те, що економіка ЗДА збільшує темп свого розвитку.

НА КОНВЕНЦІЇ АМЕРИКАНСЬКОГО ЛІКАРСЬКОГО ТОВАРИСТВА в Атлантик Ситі обмірковували справу, чи зміна і зменшення дієти може причинитися до зменшення риску занедужати на серцеву атаку. Численні лікарські організації та окремі спеціялісти від серцевих недуг твердили, що так. Зменшення скількости харчів і вменшення споживаних товщів зменшують можливість дістати атаку серця. Але лікарі признають, що в цій недузі відограють визначну ролю також такі чинники, як курення цигарок, виконування фізичних вправ та спадковість людей. Плянують перевести нові масові досліди в цій справі на 68,000 осіб впродовж п'ятьох років.

В НЮ ЙОРКУ ВЕДЕТЬСЯ ДИСКУСІЯ НАД ТИМ, що робити з тими ученицями публічних шкіл, які стають вагітними і внаслідок цього не можуть докінчити шкільного навчання. Голова окремої комісії в Міській Раді нарікає, що щороку коло 4,000 дівчат внаслідку вагітности залишають школу і не мають нагоди закінчити школу. Представник Шкільної Ради подав таке виояснення в цій справі: В шкільному році 1965-1966 зголошено 1,856 учениць як вагітних. З того числа 1,420 учениць звільнено зі шкіл, щоб вони могли вдома навчатися, а решта могла закінчити шкільне навчання. Шкільна Рада видає більше фондів на навчання тих вагітних дівчат, що навчаються після залишення школи, як тих, що вчаться в школі.

16 НЕҐРІВ, 15-ох ІЗ НЮ ЙОРКУ І ОДНОГО у Філядельфії, заарештувала поліція за те, що ця неґритянська революційна група плянувала вбити двох поміркованих неґритянських провідників в боротьбі за рівні громадянські права і спалити стацію підземної залізниці. Ця група закликала до анархії. В заарештованих поліція сконфіскувала рушниці, револьвери та іншу зброю й 1,000 бойових патронів. Плянували вбити Роя Вількінса, голову Національного Товариства для поступу кольорових народів і виконного директора Національної Міської Ліґи Вітні М. Йонґа. Вбивниками мали бути Герман Б. Ферґусон і Артур Гэрріс, обидва з Джамайки, Ню Йорк.

У СВІТІ

У В'ЄТНАМІ РОЗПОЧАВСЯ ВЖЕ ПЕРІОД ДОЩІВ, завжди пригожий для комуністичної партизанської акції. Американська розвідка ствердила, що йшли приготування до такого комуністичного наступу в центральному гористому районі Південного В'єтнаму. Щоб випередити ворожий наступ — пересунено в той район одну американську бриґаду силою 4.500 вояків. Перший контакт прийшов в минулу середу 21 червня з ворожим куренем. Подробиць того бою покищо не проголошено.

У МОСКВІ ВІДБУЛИСЬ ДВОДЕННІ НАРАДИ наспіх скликаного Центрального Комітету компартії СССР, на якому Леонід Брежнєв звітував про ізраїльсько-арабську війну і ситуацію, яка настала внаслідку тієї війни. ТАСС проголосив комунікат Центрального Комітету, в якому кажеться, що СССР зробить „все можливе", щоб дати „рішучу відсіч" Ізраїлеві. Деякі західні кореспонденти в Москві твердять, що все ж на тому засіданні ЦК виявились дві течії — одна за те, щоб „провчити" Ізраїль і довести до нової війни, в якій розторощено б Ізраїль, — і друга, що поручала дипломатичні переговори.

У ПІВДЕННІЙ КОРЕЇ ПОКЛИКАНО до життя Оперативну протишпиґунську команду, якої завданням є виявляти й винищувати підривні й терористичні дії насиланих з Північної Кореї комуністичних аґентів та цілих груп. В останніх двох тижнях перехоплено коло 30 таких комуністичних терористів. Речник уряду ствердив, що Північна Корея висилає тепер на південь вишколені нею банди, яких тактика взорована на діяхв'єтконґу у Південному В'єтнамі.

ГРЕЦЬКИЙ КОРОЛЬ КОНСТАНТИН ПРИЙМАВ обідом Ричарда Ніксона, який закінчує оце свою дво і півмісячну подорож по світі. Після того Ніксон конферував з грецьким прем'єром Константином, прем'єром Коліясом і членами військової групи в уряді. Ніксон ствердив опісля, що король Константин бажає якнайшвидшого повороту Греції до конституційно-парляментарного режиму. З Греції Ніксон поїхав ще до Ізраїлю. Прибувши туди, Ніксон признав слушність Ізраїлеві, що він не може звільнити ті арабські терени, які служили арабам за вихідні пункти, з котрих ведено протиізраїльські випади, — поки Ізраїль не дістане ґарантії своєї безпеки.

В ІНДІЙСЬКОМУ ПАРЛЯМЕНТІ ОБГОВОРЮВАНО останній вибух водневої енерґії в Комуністичному Китаї, але не виявлено великого ентузіязму для проєкту власної атомової зброї. Багато індійців думають, що вони все одно не здоженуть вже Комуністичного Китаю в атомовому зброєнні, — інших знову відстрашують величезні кошти атомового зброєння, коли Індія переживає хронічну економічну кризу.

АРАБСЬКІ ПОЛІТИЧНІ КОЛА ЗДАЮТЬ СОБІ СПРАВУ з величезних промахів, що їх зробило єгипетське командування на Синайському півострові. Доказом цього є статті в газеті „Аль Гумхурія" в Каїро, в яких стверджують, що коли б у єгипетських збройних силах, зосереджених на Синайському півострові панувало безперервне поготівля, то ізраїльському летунству не було б удалось знищити все єгипетське й сирійське летунство одною скоординованою атакою. Газета, яка підлягає урядовій цензурі, вітає „чистку" у військовій верхівці, що її переводить Нассер, але стверджує, що заміна одних осіб другими ще не викорінить лиха.

ПРЕЗИДЕНТ І КОСИҐІН СТРІЧАЮТЬСЯ В МАЛОМУ МІСТЕЧКУ НЮ ДЖЕРЗІ

Вашинґтон. — Внаслідок посередницьких дипломатичних заходів Косиґін погодився стрінутися з президентом Джансоном на довшу ділову розмову. Тому, що Косиґін зразу заявив, що він до Вашинґтону не поїде ,бо прибув на сесію Об'єднаних Націй до Ню Йорку та зробив достаточно далеку дорогу з Москви, а Президент не мав ані формальної ані річевої підстави приїхати до Ню Йорку, бо на теперішній надзвичайній сесії Генеральної Асамблеї Об'єднаних Націй єдиним головою чужої держави є ворожий супроти ЗДА президент Сирії, то обрано на зустріч президента Джансона й Косиґіна мале містечко в стейті Ню Джерзі, Глесборо, більш-менше на половині дороги між Вашинґтоном і Ню Йорком. Глесборо має 11.000 мешканців і віддалене на 125 миль від Вашинґтону та 105 миль суходільним шляхом від Ню Йорку. Те містечко за 15 миль на південний схід від Філядельфії, у повіті Главчестер, вибрав на просьбу Президента губернатор стейту Ню Джерзі Ричард Гюз, який той вибір оправдував ні тільки його географічним положенням, але й тим, що дуже доґідним місцем для такої зустрічі є тамошній стейтовий колєдж, президентом якого є д-р Томас Робінзон. Губернатор Гюз двічі відвідав д-ра Т. Робінзона в четвер вечером і вночі, обговорюючи з ним різні технічні подробиці, як пристосувати колєдж до такої історичної зустрічі. Колєдж в Ґлесборо нараховує 6.000 студентів, для яких вістка про конференцію президента Джансона з Косиґіним саме на терені їхнього кемпусу була для них найбільшою сенсацією. Телефонічна Белл-Компані негайно вислала туди штаб своїх фахівців для влаштування як мога більшої сіті телефонічних сполук для журналістів і дипломатів, а власті безпеки почали вже вночі з четверга на п'ятницю переводити свої заходи. Президент полетить з Вашинґтону до Філядельфії літаком, а відтіль до Глесборо гелікоптором, але Косиґін висловив бажання поїхати на місце зустрічі автомобілем. Хто буде товаришити одному й другому — ще не відомо. Зустріч була визначена на п'ятницю 23 червня ц. р. о год. 11 перед полуднем без визначення часу тривання. Після перерви на обід обидва розмовці мали продовжувати свої наради. Не устійнено згори ніякого денного порядку і кожний з розмовців має право заторкнути справу, яку уважає за потрібне. Припускають, що предметом розмови будуть Середній Схід, В'єтнам, проєкт договору проти атомової зброї, обмеження протиракетної оборони, і всі ті інші справи, що їх хтось із розмовців заторкне.

В четвер 22 червня Президент прийняв у Білому Домі італійського прем'єра Альдо Моро і його міністра закордонних справ Амінторе Фанфані, британського міністра закордонних справ Джорджа Бравна та данського прем'єра Єнса Отто Краґа. Цей останній, у відвіді на запити журналістів про зустріч президента Л. Б. Джансона з Косиґіним, відповів: „Я завжди за безпосередні зустрічі державних мужів, але тепер ота зустріч може виправдатись тільки тоді, коли з неї щось вийде".

Поліція забарикадувала цілий бльок 67-ої вулиці, де живе Косиґін

Ню Йорк. — 22-го червня поліція й аґенти ЕфБіАй забарикадували з обидвох сторін цілий бльок 67-ої Східньої вулиці, де знаходиться будинок совєтської місії до ОН, в якому мешкає совєтський прем'єр Алексєй Косиґін. Поліцисти й аґенти стоять при входах до цього бльоку від Авеню Ленксінґтон і від Третьої Авеню і перепускають тільки тих осіб, які мають журналістичні виказки, є поліційними аґентами, або членами совєтської місії. Поліцисти всідають до автобусів, які в'їжджають до цього бльоку з Третьої Авеню і обсервують всіх пасажирів, поки автобус не в'їжджає на Лексінґтон Аве., а тоді вискакують із возів. Такого загостреного поліційного нагляду ще не було досі в Ню Йорку. Також збільшена охорона біля будинку совєтської місії. Поліцисти пильно обсервують всі вікна й двері в домах при цьому бльоці. Один сержант поліції заявив, що вже „не можливі гостріші засоби безпеки", як ці, які застосовано до особи совєтського прем'єра.

Сенат вдруге відкинув лагіднiший текст догани для сенатора Дадда

Вашинґтон. — 22-го червня Сенат більшістю 87-ох до 9-ох голосів відкинув лаґіднішу форму догани для сенатора Томаса Дж. Дадда. Після того Сенат три години дискутував над тим, в якому порядку мають голосувати над двома резолюціями, які запропонувала Комісія в справах етичної поведінки. О год. 6-ій вечора подразнений провідник демократичної більшости сенатор Майк Менсфілд запропонував президентові Сенату, віце - президентові Гомфрі, щоб відкласти наради до п'ятниці 23-го червня. Президент Сенату погодився з цим внеском і дав знак молотком, що наради відкладені. Почулися численні голоси опротиву проти цього зарядження, але і сенатор Менсфілд і віце - президент Гомфрі швидко відійшли, і цей протест проти відкладення нарад не був узгляднений. Сподіваються, що в п'ятницю відбудеться голосування над резолюціями, що їх запропонувала Комісія, рекомендуючи строгу догану („цензуру") для сенатора Дадда.

Секретар оборони заборонив військовикам мешкати в сеґреґованих домах

Вашинґтон. — Секретар оборони Роберт МекНамара 22-го червня видав зарядження, згідно з яким військовики не зможуть винаймати мешкань в тих домах, які тримаються расової сеґреґації і не хочуть винаймати мешкань неґритянським особам. Це зарядження відноситься до домів, які знаходяться у віддалі до трьох і півмилі від летовища Андрюс в Мериленді. Власники цих домів винаймають мешкання головно військовикам, і вони мусітимуть приймати на мешкання і неґритянських військовиків, якщо хочуть, щоб в них могли мешкати військові особи.

„ВІЙСЬКОВИЙ АРСЕНАЛ" В ЄГИПТІ

Ще далеко до справжнього миру на Середньому Сході. Хоча війна між Ізраїлем і арабськими країнами формально припинилася, то до справжнього замирення ще далеко. На фото: в єгипетській місцевості Ісмаїля робітник іде до праці з рушницею на плечах. У місцевій арабській пресі пишеться, що Ісмаїля є „військовим арсеналом".

На Генеральній Асамблеї ОН таврують Ізраїль

Об'єднані Нації. — Дебати, які в четвер 22-го червня ц.р продовжувались на надзвичайній сесії Генеральної Асамблеї Об'єднаних Націях, були некорисні для Ізраїлю, бо з-посеред шістьох промовців одинокий бельгійський міністер П'єр Гармель зайняв біль-менш об'єктивне становище, вимагаючи, щоб арабські країни визнали ізраїльську державу та признали їй право свобідної мореплавби. Зрештою, французький міністер закордонних справ Моріс Кув де Мюрвіль у довгій промові не бачив реальних шансів, щоб арабські держави погодились тепер на безпосередні переговори з Ізраїлем, коли вони відмовлялись від таких переговорів впродовж 20-ох років. Французький міністер таврував сам принцип, що війною можна розв'язати тривко будь-яку проблему й перестерігав Ізраїль, що коли б він наполягав на збереженні при собі деяких окупованих тепер арабських земель, то матиме з цього приводу великі турботи. Кув де Мюрвіль повторив тезу президента де Голля, що коли „мир не подільний", то й замирення на Середньому Сході мусить прийти разом із замиренням у В'єтнамі. Він звернув увагу, що в обох тих конфліктах заанґажовані „дві найбільші потуги", які тільки тому незударились що обидві виявляють розуміння тієї небезпеки і хочуть її виминути. Французький міністер наполягав, що Ізраїль повинен беззастережно звільнити всі окуповані ним арабські землі.

Йорданський міністер закордонних справ Ахмед Тукан відчитав листа, що його день перед тим йорданський уряд переслав був генеральному секретареві ОН У Тантові із скаргою проти Ізраїлю, який насильно виселює арабських мешканців різних осель і зрівнює ті оселі з землею, щоб таким чином краще пристосувати демографічну структуру до ізраїльського пляну приєднати ті терени до Ізраїлю. Йорданський міністер навів конкретний приклад з містечком Квалькілья та описав детально, як там ізраїльські власті повелись з місцевими мешканцями. Закордонні міністри Мавританії й Пакістану та прем'єр Монголії промовляли цілком по лінії Косиґіна й арабів, а так званий міністер закордонних справ УССР Володимир Щербицький пішов у своїх проти-ізраїльських випадах ще дальше Косиґіна, бо твердив, що не тільки „весь український нарід", але й „численне жидівське населення" в Україні цілком солідарне у тавруванні ізраїльської аґресії проти арабів.

Тим часом продовжується жвава акція за кулісами. Державний секретар Дін Раск розмовляв з міністрами Південної Америки та приймав обідом представників тих африканських країн, які колись були французькими колоніями. Делеґати від південно - американських країн приготовляють власну резолюцію, яка була б настільки компромісовою своєю стилізацією, що могла б знайти більшість голосів.

СССР і Юґославія нав'язують військову співпрацю

Беоґрад.— До столиці Юґославії прибула совєтська військова місія, яка негайно розпочала наради з високими юґославськими військовиками. Засекречення самого факту приїзду тієї місії совєтською і юґославською пресою, її цілей і характеру совєтсько-юґославських розмов, породили в західній пресі коментарі, що між Москвою і Беоґрадом прийшло до раптового наближення внаслідку несподіваної воєнної катастрофи Єгипту та остраху теперішніх комуністичних правителів в Юґославії, що ЗДА підтримують праві течії в різних державах із шкодою для „проґресивних" держав і урядів. Зокрема, Юґославія буцім-то переконана, що недавній правий переворот у Греції стався за згодою, якщо не з активною підготовою, збоку американських кол. До юґославського порту Нові прибули три совєтські підводні човни в супроводі нищильника. Західні обсерватори в Беоґраді припускають, що Москва і підлегла їй Прага будуть тепер використовувати в більшій мірі, як раніше, юґославські порти й летовища для транспортів, що йтимуть для Єгипту і Сирії.

Українці візьмуть участь у Міжнародному Конґресі Літератури

Беоґрад. — В днях між 30 серпня до 5 вересня в Београдському університеті відбудеться П'ятий Міжнародний Конґрес Порівняльної Літератури, до участи в якому зголошені літератори й учені з усіх країн світу, крім Української РСР. Між учасниками з Канади крім французів і англійців на офіційному списку учасників є проф. Константин Біда з доповіддю про „Фолкльор і літературні традиції в „Слові о Полку Ігореві". Про німецькі переклади цього старо-українського епосу говоритиме проф. Г. Штурм із Берліну. До участи в Конгресі зголошені з Канади теж проф. Яр. Рудницький та пані Ольга Войценко з Вінніпеґу. Проф. К. Біда буде офіційним представником Оттавського університету, а пані Войценко репрезентуватиме УВАН у Канаді.

Тіло Шварцбарта поховають удруге — в Ізраїлі

За повідомленням едмонтонського тижневика „Українські Вісті" з 15 червня, „трумну Шалома Шварцбарта, убійника Симона Петлюри, перевезуть із Південно-африканської республіки до Ізраїлю. Вістка ця появилась у газетах Кейп Тавну, де похований Шварцбарт. Газетний витинок, одержаний звідти, повідомляє, що член Жидівської Ради Г. Турок та інші члени жидівської громади підготовляють перевезення труни Шварцбарта до Ізраїлю."

Кеп-тавнська газета, йдучи за жидівським поясненням справи, інформує, що Шварцбарт убив у Парижі „українського провідника" Симона Петлюру, „декілька років після того, як Шварцбарт бачив, як козаки під командуванням Петлюри (!) вбили його батьків під час погрому на українських жидів". Шварцбарт убив С. Петлюру 25 травня 1926 року. „Паризький суд звільнив його від вини і кари, приймаючи оборону адвоката, який твердив, що убійник виступив „на оборону переслідуваних . . ."

1938 року Шварцбарт приїхав із ЗДА до Кейп Тавну в Півд. Африці, як представник жидівської видавничої фірми і нагло вмер. Він похований на старому кладовищі в Мейтленді.

УКРАЇНЦІ У ВІЛЬНІМ СВІТІ

СВЯТО 50-РІЧЧЯ УКРАЇНСЬКИХ ЗБРОЙНИХ СИЛ У НЮ ГЕЙВЕНІ

Ню Гейвен. — З ініціятиви Відділу ОбВУА і місцевої Станиці Братства кол. вояків І УД УНА склався тут Об'єднаний Комітет українських Товариств і організацій для відзначення 50-их роковин відновлення Українських Збройних Сил. В суботу 24 червня ц. р. в залі української католицької церкви на Джордж Стріт відбудеться відповідна Академія, сполучена з виставкою військово - історичних пам'яток, документів, відзнак і тп. На недавні Зелені Свята, 18 червня ц. р., відбулася після Богослужби в названій вище церкві Панахида за поляглих українських вояків. Пополудні відправлено Панахиду також на могилі колишнього поручника Українських Січових Стрільців, письменника Миколи Матвієва - Мельника, заслуженого на терені Ню Гейвена громадянина, який передчасно там помер.

ВІЙСЬКОВИЙ ІНСТИТУТ ВІДЗНАЧИВ ДРУГОЮ КОНФЕРЕНЦІЄЮ 50-ЛІТТЯ ЗБРОЙНИХ СИЛ УКРАЇНИ

Український Військово-Історичний Інститут при НТШ влаштував 17 червня 1967 р. в Українському Інституті Америки в Ню Йорку Другу Наукову Конференцію, для відзначення 50-річчя відновлення Збройних Сил України. Конференцію відкрив і нею проводив сотник З. Стефанів, директор Інституту. Доповідь на тему „Всеукраїнські Військові З'їзди в 1917 році" виголосив проф. д-р Я. Зозуля. Прелеґент насвітлив політичне значення трьох Військових З'їздів та їх вплив на розвиток української революції. Він зазначив, що в тому часі тільки українці вспіли відбути ці з'їзди, з яких перший З'їзд вибрав Генеральний Військовий Комітет, а дальші З'їзди назначили Всеукраїнську Раду Військових Депутатів.

В дискусії забирали голос: інж. Ю. Тамарський, сотн. З. Стефанів, проф. М. Лисогір, д-р Ф. Мелешко, проф. Н. Король, д-р І. Рижій, інж. З. Івасишин, проф. М. Вацик.

В АНГЛІЇ ВІДЗНАЧАЮТЬ 20-РІЧЧЯ УАПЦ

В різних місцевостях Англії вірні Української Автокефальної Православної Церкви відзначають урочистими соборними Богослуженнями та ювілейними концертами 20-ту річницю діяльности УАПЦ у тій країні. Одне з таких відзначень відбулось у м. Брадфорді, де, як повідомляло Генеральне Управління УАПЦ в Англії, після Богослуження з участю всього духовенства тієї Церкви, було коротке слово про УАПЦ та концерт з участю хорів з Олдгаму та Брадфорду, балету з Олдгаму та ін. мистецьких груп з різних місцевостей.

ВЛАДИКА НІЛ ПОБЛАГОСЛОВИВ НАРІЖНИЙ КАМІНЬ ПІД НОВУ ЦЕРКВУ

Едмонтон. — Владика УКЦеркви Ніл поблагословив, у присутності духовенства і однієї тисячі вірних наріжний камінь та хрест для нової церкви св. Василія Великого в Едмонтоні, в Канаді, під час церемонії, що відбулась 11 червня. Церкву будується за проєктом українського архітекта Е. Олексія. Будова буде остаточно завершена восени ц. р., і 24 вересня має бути посвячення цієї нової великої парафіяльної церкви, з участю Апостольського Делеґата з Оттави.

ГОЛОВА УВАН НА ВІДКРИТТІ НАЦІОНАЛЬНОЇ БІБЛІОТЕКИ КАНАДИ

Оттава. — 20-го червня відбулося тут офіційне відкриття Національної Бібліотеки Канади, що його довершив прем'єр Канади дост. Лестер Б. Пірсон у приявності делеґатів публічних і університетських бібліотек та представників культурно-наукових установ країни. На запрошення національного бібліотекаря д-ра К. Ламба й державного секретаря дост. Джуді Ламари у церемонії відкриття взяв участь д-р Яр. Рудницький із Вінніпеґу, як представник УВАН і Української Наукової Ради Канади. В імені українських наукових і культурних установ він привітав д-ра Ламба „з історичним успіхом країни" на культурному полі й передав деякі рідкісні видання в тому публікації УВАН, для збагачення Колекції Україніки в Національній Бібліотеці Канади.

СВОБОДА SVOBODA
український щоденник UKRAINIAN DAILY
FOUNDED 1893
Ukrainian newspaper published daily except Sundays, Mondays & holidays (Saturday & Monday issues combined) by Ukrainian National Association, Inc., 81-83 Grand St., Jersey City, N.J. 07303

Second Class Postage paid at the Post Office of Jersey City, N.J. Accepted for mailing at special rate of postage provided for by Section 1130 of Act of October 3, 1917 — authorized July 31, 1918.

Subscription Rates: One year $12.00; six months $6.25; three months $3.25. Jersey City & Foreign Rates: One year $14.00; six months $7.50; three months $4.00. For UNA members monthly 65¢.

Адреса: "SVOBODA," P. O. Box 346, JERSEY CITY, N.J. 07303

Виступ де Ґолля

Мало є у всесвітній історії великих мужів, які не робили б великих промахів. Коли мова про Францію, то, наприклад, Наполеон І був не тільки ґеніяльним полководцем, але й своїм „кодексом" поклав основи під французьке новітнє законодавство, що послужило взором для інших країн, перевів реформу валюти, був покровителем мистецтва, припинив самовинищування французів у Великій Революції, відновив велич Франції. А проте, він вів одну за одною цілком непотрібні Франції війни, знекровлював націю і підривав тими війнами державні фінанси. Шарль де Ґолль, задивлений у велич і міжнародний престиж Франції часів Людовиків і Наполеона І, безперечно великий державний муж: він врятував честь Франції після її воєнного розгрому німцями, врятував післявоєнну Францію від партійницького хаосу, признав незалежність Альжирові й іншим африканським колоніям, впорядкував господарські відносини й збудував, хоч мінімальну, власну атомову зброю, яка піднесла міжнародний престиж Франції.

Але водночас Шарль де Ґолль, всупереч власному ростові й політиці „ґрандеру", малий своєю злістю супроти Америки й Британії, не можучи й досі забути, що Рузвелт і Черчилл не запросили його на Ялтинську конференцію і скривали від нього плян висаду в Нормандії. Тільки такою психологічною настановою можна пояснити ті його демонстраційні виступи, які ллють воду на млин комуністів і копають прірву між Францією та „англосаксами", що їх він не всилі терпіти.

1-го вересня мин. року де Ґолль виголосив свою злощасну промову у столиці Камбоджі Пномпеню, заатакувавши Америку за її „небезпечну для світового миру" політику у В'єтнамі і жадав відкликання американських військ з В'єтнаму. Минулої середи 21-го ц.м. він виголосив ще гіршу й ще шкідливішу політично заяву, в якій пов'язав В'єтнамську війну з ізраїльсько-арабським конфліктом і винуватив за ввесь узагалі нинішній стан напруження в світі Америку, як єдиного спричинника В'єтнамської війни. Де Ґолль знову ні словом не згадав вини за Північним В'єтнамом, ані вини за СССР, дійсним найбільшим спричинником напруженої ситуації у світі. Американська державна верхівка промовчує всі оті ворожі вибрики свого французького „союзника" розраховуючи на те, що де Ґолля все одно не можна врозумити, і що справа зміниться, коли тепер 77-літнього де Ґолля не стане.

Добрий розголос

Американські підприємства витрачають великі гроші на рекляму товарів, бо інакше вони не знайдуть шляхів до мільйонових мас покупців.

Українцям у ЗДА і Канаді не легко піти слідами американських підприємств у реклямуванні свого „товару": спробуйте дати у якомусь щоденнику велике оголошення, і за кілька днів прийде рахунок на кілька тисяч дол.

У нашій боротьбі за відновлення незалежної Української Держави ми мусимо доходити до сотень тисяч і мільйонів співгромадян, бо хоч маси й не керують державами, вони вибирають їх керівників.

Хоч ми не можемо платити тисячі долярів на оголошення, все ж маємо до диспозиції інший спосіб здобувати розголос у країні. Таким способом є організовані демонстрації, пікетування, роздавання листівок, інтерв'ю для радіо і телевізійних станцій. Коли до Британії приїздив Косиґін, українці саме таким шляхом добилися того, що про поневолені в СССР нації, а найбільше про українську проблему писали в майже 200 англійських часописів, говорили про українські демонстрації через радіо, показували їх на телевізії. В робітний, звичайний день, точніше — увечері, після праці, часом не маючи змоги навіть змити порох з обличчя — прийшли під совєтську амбасаду в Ню Йорку 21-го червня яких 300 українців, у тому числі й чимало молоді, щоб задемонструвати свій протест проти приїзду Косиґіна, проти русифікації, проти розпалювання Москвою воєн у різних частинах світу . . . І ніяка дорога платна рекляма не дала б нам стільки, скільки дав розголос про цю демонстрацію в поточній пресі метрополії, в телевізії та радіо. „Вони домагались звільнення України", — сказано в підписі під фотознімкою з масою транспарентів у нюйоркському „Дейлі Нюз". „Ідіте ви к чорту!" — вигукнув якийсь совєтчик, вийшовши з посольства на 67-ій вулиці і почувши вигуки: „Косиґін — різник України", „Різник В'єтнаму", „Різник Середнього Сходу"! Але демонстранти не пішли „к чорту". Вони мирно розійшлися по домівках, щоб умитись і повечеряти, свідомі того, що зробили ще одно добре діло для Америки так само, як і для України.

Мих. Килимний

ПЛЯНУЮТЬ РОЗПРАВУ З СССР

Куритиба. — Щораз менше виринає назовні бурхливих виявів „культурної революції" в червоному Китаї. Вже, здається, не роздягають серед білого дня жінок, одягнених „по - буржуазному", не вимащують шмаровидлом обличчя „реакційних" професорів, не руйнують музеїв, не вибивають шиб у приміщеннях партійних комітетів, де засіли „симпатики ревізіоністів", не нагороджують їх киями... Збурена червона ґвардія засіла за „теорію", вивчає цитати з творів Мао Тсе-тунґа, в яких нібито є відповіді на всі питання. Один московський журналіст, відвідавши з групою совєтських туристів середню школу в Пейпінґу, написав досить цікавий репортаж.

Туристів насамперед завели до кімнати, де міститься шкільний комітет. Усі комітетчики сиділи на стільцях, тримаючи в руках „червону книжечку" Мао Тсе-тунґа. Після перших слів формального знайомства, голова комітету, заглянувши до книжки, запитав туристів:

— Ви від народу чи від партії Совєтського Союзу?

Московський журналіст почав пояснювати червоноґвардійському активістові, що в СССР „партія і нарід невіддільні одне від одного". Голова комітету, почувши це, розгорнув книжку в іншому місці і, перебивши журналіста, почав вичитувати: „Комуністична партія Совєтського Союзу перестала була комуністичною. Нею керують ревізіоністи й буржуазні переродженці. Кремль зрадив робітничу клясу, ідеї Маркса - Енґельса - Леніна - Сталіна. Народи СССР мусять скинути Косиґіна, Брежнєва та всю їхню банду, розігнати обуржуазнену партію і взятися за будову справжнього комунізму, керуючись наукою Мао Тсе - тунґа..."

Совєтські туристи спробували були залишити приміщення, але перед ними позамикали всі двері, і комітетчики на зміну вичитували їм цитати з творів „великого Мао". Коли ж туристам пощастило вискочити на вулицю, комітетчики побігли слідом за ними, продовжуючи вголос вичитувати цитати, аж поки туристичний автобус не рушив геть...

„Відрив" КПСС і совєтського уряду від народу — це теза, офіційно прийнята в Пейпінґу на ідеологічне озброєння. Що так воно є, стверджується в статті, недавно вміщеній у головному пресовому органі китайської комуністичної партії „Народна Газета". Ця стаття підписана псевдонімом „Обсерватор", за яким, на думку добре обізнаних зі справою японських коментаторів, приховується коли не сам Мао Тсе-тунґ, то дуже близька йому особа.

У статті „Обсерватора" є чимало слів і виразів на зразок: „банда Брежнєва, Косиґіна й інших", „зграя ревізіоністів", „зрадники", „запроданці", але не це надає важливости виступові „Обсерватора". Пейпінґський автор насамперед відмовляє права кремлівським можновладцям не то забирати голос у справах комуністичної партії Китаю, а й взагалі брати участь у міжнародному комуністичному русі.

„Конкретна дійсність принесла нам величезну трагедію в міжнародному комуністичному русі. Ця трагедія сталася в Совєтському Союзі, а не в Китаї. В СССР найвищу владу захопили ренеґати й зрадники, спочатку очолювані Нікітою Хрущовим, а тепер його наступниками: генеральним секретарем партії Леонідом Брежнєвим, прем'єр - міністром Алексєєм Косиґіним та їхньою компанією".

На думку „Обсерватора", „в Совєтському Союзі має місце величезний історичний відступ в обличчі міжнародного комуністичного руху... Там провідні особи взялися тепер до реставрації капіталізму і диктатура пролетаріяту перетворилася на диктатуру буржуазії".

Сконстатувавши таке, „Обсерватор" від імени китайської комуністичної партії запевняє: „Ми не припинимо боротьби проти камарілі совєтських ревізіоністів, під якими вже хитається трон".

Далі у статті говориться, що загроза захоплення влади „ревізіоністами" та „буржуазними переродженцями" існувала також і в червоному Китаї, але „культурна революція" Мао Тсе - тунґа цю небезпеку усунула, забезпечивши комунізмові належний розвиток і в самій країні і в усьому світі. Тому „на прапорах сучасного комунізму в одному ряді стоять імена ґеніяльних провідників: Маркса, Енґельса, Леніна, Сталіна, Мао Тсе-тунґа... Щождо провідників СССР, то вони, ці переродженці, щораз більше зближаються з північноамериканськими імперіялістами".

„Обсерватор" з обуренням пише про те, що рядові члени КПСС також меншою чи більшою мірою обуржуазнюються, і кожний з них мріє лише про те, щоб діп'ястися до вищого становища, а разом з тим і до більших достатків коштом, очевидно, експлуатації робітничої кляси. Тому, підкреслює він, КПСС не є ні авангардом, ні виразником волі робітничої кляси, а остоєю панівної верстви, підпорою диктатури совєтської буржуазії.

„Обсерватор" передбачає у недалекому майбутньому цілий ряд „визвольних" воєн та революційних збурень у Західній Европі й Америці. Новий революційний струс не омине також Совєтського Союзу, де вже зближається час розплати народних мас зі своїми гнобителями. Цей революційний струс „порозриває серця всім імперіялістам та совєтським ренеґатам!"

Очевидно, в червоному Китаї почали одверто, покищо ніби теоретично, готуватися до розправи з СССР.

ЗАСУДЖЕНІ ДІЯЧІ КУЛЬТУРИ КАРАЮТЬСЯ ПО ТЮРМАХ І ТАБОРАХ

Ню Йорк (Пролог). — Свої повідомлення з 16 вересня і 23 листопада 1966 року Дослідно - Видавниче Об'єднання „Пролог" доповнює новими перевіреними інформаціями як про долю засуджених торік на судових процесах в УССР діячів культури, що їх прізвища подано в тих повідомленнях, так і про наступні факти адміністраційно - політичних репресій.

Більшість засуджених — 17 осіб — перебуває вже другий рік у тюрмах і т. зв. виправно - трудових таборах суворого режиму. Верховний Суд СССР зменшив тільки двом із засуджених, після розгляду їхніх апеляцій, міру покарання: Михайлові Озерному, вчителеві й перекладачеві з Івано-Франківської области, що був засуджений на 6 років, знижено кару до 3 років, і Ярославові Гевричеві, студентові з Києва, знижено з 5 років до 3-ох. Не мали ніякого успіху листи, звернення, протести і клопотання окремих діячів культури до судових і партійних установ. Не вжили жадних заходів для допомоги ув'язненим літераторам та мистцям ні Спілка Письменників України, ні Спілка Художників УССР. Не здійснилися ще й досі сподівання членів делеґації УССР на 21-у Сесію Генеральної Асамблеї ОН, совєтських поетів Івана Драча і Дмитра Павличка, висловлені ними 11 листопада 1966 року в Ню Йорку, що будуть вжиті всі заходи для того, щоб найближчим часом, особливо у зв'язку з 50-річчям встановлення совєтської влади, декотрі з арештованих були випущені з тюрем.

У відповіді на клопотання — зневаги й репресії

Не зважаючи на повну мовчанку совєтської преси про справу засуджених діячів культури, треба з радістю відзначити: українська громадськість в УССР, в особах своїх кращих представників, одностайно і чесно стала на захист репресованих. Відкритого суду над арештованими, „гласности" в їх справі домагалися своїми зверненнями - клопотаннями до КҐБ і судових органів видатні українські совєтські письменники, серед них лавреати ленінської та шевченківської премій, композитори, режисери, відомі діячі науки й техніки.

Робітники, службовці, студенти цілими групами клопоталися про відкриті суди над заарештованими, просили дозволу бути на судових процесах їхніх друзів, товаришів, знайомих. Під час проголошення вироків вони збиралися під будинками чи в коридорах судів, маніфестаційно виявляли свою солідарність із засудженими. Великий гурт письменників Львова звернувся до львівського обласного суду з клопотанням, щоб їм дозволили взяти на поруки засудженого в квітні 1966 року літературного критика і мистецтвознавця Богдана Гориня. З таким самим клопотанням до Верховного Суду УССР, у справі засудженого в Івано-Франківську маляра Опанаса Заливахи, виступила група малярів Києва і Львова.

Усі ці звернення і клопотання залишилися, як відомо, без відповіді судів і КҐБ. Що більше, навіть дехто із тих, що підписували ці прохання, зазнав і сам адміністраційно - поліційних знущань, а то й репресій. Для ставлення органів КҐБ до діячів української культури і до української літератури й мистецтва взагалі характерні відкрито погромницькі заяви високих офіцерів КҐБ, на зразок тієї, що була прилюдно звернена до декого з совєтських письменників: „Так что ж, ето ни всякую макулатуру пишете, вместо того, чтобы людей воспитывать. Да еще антисоветчиков защищаете. А их всех сволочей вешать надо..."

Показовими ілюстраціями для сучасного совєтського правосуддя і каґебівських методів супроти діячів української культури можуть бути обставини арешту і засуду двох найстарших між репресованими осіб — М. Масютка й С. Караванського.

Справа Михайло Масютка

Засуджений таємним судом у Львові, окремо від інших обвинувачених в цій справі, вчитель - пенсіонер, літературознавець Михайло Масютко, автор статті „Іван Франко — борець за свободу і єдність українського народу", надрукованої в журналі „Дніпро" в 1964 р., був заарештований у Феодосії, у вересні 1965 року.

Під час обшуку в нього забрано переписані на друкарській машинці вірші різних поетів, зокрема І. Франка, Є. Плужника, В. Сосюри, В. Симоненка, І. Драча, Є. Євтушенка. Забрано також збірки народних пісень, кільканадцять старих книжок, виданих ще до революції, книжок, надрукованих в західніх областях України до 1939 року, і декілька машинових копій т. зв. „анонімних" статтей. Ці статті передаються з рук до рук на Україні, і органи КҐБ називають їх „антирадянськими", як, наприклад, відомий на еміґрації документ „З приводу процесу над Погружальським", „Лист матері Василя Симоненка", статті: „Українська освіта в шовіністичному зашморгу", „Сучасний імперіялізм". Не знайшовши справжніх авторів „антирадянських" статтей, слідчі з КҐБ вирішили, ще за сталінською традицією, пришити їх авторство старенькому Масюткові, тим більше, що в 30-их роках він уже був репресований і перебував у концтаборах Колими.

Без будь - яких доказів і свідків справу його вилучили із процесу братів Горинів, і обвинувачення проти нього побудували на свідченнях... „експертів", що їх запрягли до цієї ролі органи КҐБ. На окремому судовому процесі, де прокурором був Садовський, „експерти", покликані цими органами з-поміж діячів совєтської науки, потвердили, згідно з домовленням із КҐБ, закид прокурора, що автором згаданих „антирадянських" а-

(Закінчення на ст. 3-ій)

Леся Лисак

ЛОТАШ

Неділя по полудні. Вгорі теплою ясністю сонце, внизу — задиркуватим холодом вітер. Сонце і вітер беруться за руки і йдуть за місто. Над дорогами багато прозорости неба, при дорогах поля і трохи дерев. Дорогами, за сонцем і вітром, їдуть люди, які хочуть побачити простір і зелень. Там, при дорогах, за містом — вже чути весну.

Дорогою, що веде у поля, їдуть авта. Вони їдуть швидко. Тільки одне, невеличке, котиться повільніше за всіх. Його минають. В авті жінка. Вона їде поволіше, ніби чогось сподіваючись чи шукаючи. В долині поміж миршавеньким ліском і полем, завертає набік. Зупиняє авто, виходить, йде в сторону долини. Цей клапник землі обведений огорожею з колючого дроту. Вона зручно проховзується поміж дротами. Колючки ледь - ледь торкаються її весняного, модного костюму. Вона цього не завважує.

Жінка йде туди, де стоїть кілька покручених верб. Вони ще не мають листя, тільки колір їх галузок з сірого, переходить у зеленкавий. Верби дивляться на сонце і чекають. Довкола них, крізь жмути сухих довгих стеблин, просмикуються нові зелені. Трава виростає зеленими острівцями поміж дзеркальцями води. Дзеркалець багато. Уся долина підпливла весняною водою.

Жінка спритно переступає з одного клубка стеблин на другий, але закаблуки її тендітних черевиків вгрузають щораз глибше. Вона зупиняється і двома меткими рухами скидає черевики. Опісля панчохи. Босі стопи вільно бредуть плиткою водою.

Дорогою їдуть авта. Люди бачать, як жінка скидає взуття, але вона їх не бачить. Вона не дивиться на дорогу. Її очі звернені на пні покручених верб. Там є те, за чим вона прийшла.

Біля верб найбільші дзеркальця води — і букети круглого, блискучого зеленого, ніби воскованого, листя. Листя обгортає яскраво-жовті квітки. Квітки простенькі, але в них щось надзвичайно свіже. Це — лоташ. Звичайний лоташ, що цвіте тоді, коли ще нічого в долинах не цвіте, коли ще навіть на вербах нема листя...

Лоташ, що колись цвів удома, над річками. Лоташ, що його діти рвали цілими оберемками. Лоташ, що був першим дарунком землі навесні.

Стоячи по кістки у воді, жінка нарвала жовтого квіття. Вона піднесла його до обличчя, немов не віврячи, що справді його має. Потім приклала китицю до грудей, як щось дорогоцінне. Вона похилила над ним голову, немов би його цілувала. Мокрі листки залишали сліди на костюмі, але цього вона не примічала. Її всі відчуття зосередилися на жмуті жовтого квіття.

Вона верталася до дороги, до свого авта. Сонце світило їй прямо в обличчя, але вона не приплющувала очей, а сміялася ними. В цій усмішці була ніби відбитка весняного квіття, ніби терпкавий запах лоташу, ніби безтурботність вітру, що грався її волоссям. В модному костюмі та з босими ногами вона виглядала цікаво. З цим великим букетом, притуленим до грудей...

Перед огорожею вона згадала про свої черевички. Обережно поклала лоташ на землю і з якоюсь зальотністю узула їх. Тоді вже рівна, випростана, як дама з великого міста, відчинила двері авта.

Огорожа при долині означала, що вступ на неї заборонений. Звичайно — приватна власність — і входити на неї чужим людям не вільно. Жінка, що рвала лоташ, мусіла про це знати. Проте, на її обличчі не було ані сліду непевности, заклопотаности.

Можна уявити таку можливість: коли б надійшов власник — щоб вона йому сказала і як оправдувалася?

Можна уявити собі таку розмову: „Пане, — сказала б жінка, — я знаю, що це негарно рвати квіти на чужому полі, і я прохаю у вас вибачення. Та враз з тим я прошу, щоб ви мене зрозуміли. Цей лоташ такий самий, як той, що колись цвів над рікою, в моєму селі. На моїй рідній землі. Землі, яку я мусіла покинути, але не можу забути. Тоді цей лоташ означав для мене молодість і весну. Це було давно, але я все тужу за весною і молодістю. І я стільки років шукала за містом лоташу. Ви не повірите, як я шукала. Сьогодні знайшла... Ви знаєте, яка це радість? Це так, ніби я побачила свою землю... Він пахне так само, як пахла моя земля. Для вас звичайне дике зілля ,але для мене"...

Можливо, що чоловік, який не знає, що таке втрачена батьківщина і що таке туга — не зрозумів би її. Щоб щось зрозуміти, треба самому пережити. Можливо, йому видавалось би смішним, як можна так дорожити звичайним жовтим лоташем. Можливо, він навіть не знав би його назви. Він на нього не звертав ніколи уваги.

І можливо, якби він був не сердитою людиною, він поблажливо всміхнувся б. Бо елеґантно вдягненій, дбайливо зачісаній жінці з міста можна вибачити деяку екстраваґантність. А втім, у неї стільки радости на обличчі. З приводу звичайних жовтих квітів, яких він не садив і які самі ростуть. Тоді, коли ще нічого не цвіте...

В очах жінки, що сідала до авта, був дивний вираз. Його мають очі прочан, що, йдучи довгими шляхами, дійшли туди, куди вело їх серце...

Михайло Данилюк

ПОВСТАНСЬКИЙ ЗАПИСНИК

(2)

А на Чернігівщині лісів нема? А на Київщині? А в Карпатах непрохідних теренів бракує? Але провідні, зв'язкові і старшинські люди якось на ці запити мляво і невиразно усміхалися. Воно так, але повстання таки треба з Волині починати. Тут, у вас, чимсь особливим пахне.

***

У повітрі відчувається широкий помах розбудженої землі.

Десь зникли заспані тумани понад нашими озерами. Якось прудкіше почали бігти Стир й Іква. Над крем'янецькими горами шумлять вітри цілісінькую ніч, скеля недавно з Черчі обірвалась, а серед руїн замку — духи появились. Баби клянуться, що папороть цвіла в почаївському лісі в ніч під Купала. Селянські коні, що плуг тягнули двісті років — пускають іскри підковами шляхом на Дубно ,а потім рвуться десь у ліс. Прочани кажуть, що під Берестечком чути ночами тисячі копит, дзенькіт шабель, постріли гармати. У лісах Луцька знову мавки появились. А в Острозі, під великодню ніч, казав старий священик, люди чули з руїн замку княжий, Костянтинів, голос.

Уся атмосфера наповнена якоюсь вибуховою енерґією. Ось черкніть сірника — і все полетить під хмари в сотнях кольорів, у тисячах самоцвітів, у громах і дзвонах таких, що, либонь, і сам Київ стрепенеться.

А як же ви думаєте? Це ж неспроста з ікони Почаївської Божої Матері, як був акафіст на Успіння — скотилася сльоза, а срібна труна Іова в печері ворухнулась. Колись сліпий монах казав, що як та труна рухнеться — вона підійме сотні років і збудить дух аж до дванадцятого покоління.

Тож підрахуйте. Чи ж не дванадцяте наше покоління якраз із Богданових полків?

***

Іде, вже добігає кінця, болючий сорок другий рік. Спантеличена доля мовби не знає, що з нами зробити. Загнати у провалля ,дати нам, за якісь гріхи, мовчазне вимирання, а чи збудити дух із часів князя Романа, Данила, князів Острозьких, Байди, Кривоноса і, з благословенням Іова Почаївського — вдарити епоху поміж очі, двигнути нові події на славу нашої землі.

Хто його знає — може й справді нам судилося знову починати? Це вже робили наші предки.

Це ж волинський князь Роман із Володимира дав початок Галицько-Волинській державі українського народу, приєднавши до себе Галич. Це ж його син Данило поширив цю державу від Дніпра по Берестя і Перемишль. Це ж він розбудував холмську землю, навіть і похоронений в улюбленому Холмі. Це ж в Острозі наші князі стали на захист свого народу в часи великої скрути, і це вони, князі Острозькі, створили першу високу школу в Україні, Острозьку Академію, і випустили в світ першу Біблію своєю мовою.

Це ж ця, заворожена мавками, чудесна земля, де на кожнім шляху, в кожнім місті й селі ще стоять свідки нашої слави, культури і сили.

Це ж ця земля дала нам неперевершену Лесю Українку.

Навіть у новітніх часах — хіба ж не Волинський полк дав перший постріл по престолу „його імператорського величества" у сімнадцятому році? А Волинська дивізія армії УНР — хіба не вкрилася славою в боях? Навіть Зимовий Похід із трагічним Базаром — і той ішов Волинською землею . . .

***

Треба бути гордим із свого закутка української землі. Я довго не знав, чому саме. Аж прийшла нагода.

Як за небіжки польської Речі Посполитої не було куди подітись волинським юнакам, що їх поляки звільняли з шкіл — вони групами втікали в Галичину, зокрема Львів, і чимало з них влаштувались у семінарії Митрополита Шептицького, щоб таки закінчити середню освіту. Це тим більше, що семінарські власті зовсім не вимагали від них, щоб вирікалися православної віри.

Тож було дуже цікаво побачити цього Митрополита. І, коли наша гімназія зорганізувала поїздку до Львова, першу в тридцять четвертому році а другу в тридцять шостому — всі ми групою ходили оглядати св. Юра з усіма його культурними установами та відвідували старенького Митрополита. Під час одної з тих візит довелося познайомитись з одним священиком-викладачем семінарії, який просив нас писати до нього та семінаристів „для братнього зв'язку". Почалася переписка.

У листах до отця П. хотілося похвалитися Волинською землею й славою. В юнацькому патосі — може навіть і дуже похвалитися. Це, мабуть, приймав він з лагідною усмішкою вчителя і виховника. Але все ж, при одній нагоді, запитав: „Чому ви так сильно любите свою Волинь? Подаєте чимало описів, навіть історичних фактів, але цього мало, щоб виявснити ваші почування. Напишіть більше".

Філядельфія, Па.

МЕТОДИЧНА КОНФЕРЕНЦІЯ В ШКОЛІ УКРАЇНОЗНАВСТВА

Методичну конференцію влаштовано 6-го травня в школі українознавства Т-ва „Рідна Школа" у Філядельфії за ініціятивою Шкільної Ради в Ню Йорку.

На конференцію прибули не тільки всі 18 вчителів, що працюють в школі ,але теж представники Шкільної Ради, СУА, шкіл українознавства: СУМА, Баптистської Громади у Філядельфії, Брістолю, а також ряд вчителів, членів, Учит. Громади, які в школі не працюють.

Програма передбачала методичну лекцію з української мови в V. кл., доповідь на тему „Методична побудова шкільної лекції", дискусії над лекцією та доповіддю та оглядання виставки нашої педагогічної літератури.

Лекцію на тему: Методичне пророблення статті „Ранок перед пластовою зустріччю" перевела п. Ярослава Филипович в 5-ій кл. школи українознавства. Після гутірки про молодечі організації та їх ролю серед нашої молоді, почала читати з дітьми згадану статтю, поділяючи її на логічні частини. Зміст кожної частини обговорювано та відповідну диспозицію записувано на таблиці. Після прочитання цілости діти переказували зміст згідно з диспозиціями, висуваючи виховні проблеми. Лекцію закінчено устійненням завдання додому.

По закінченні лекції всі перейшли додому СУА, де по перекусці, продовжувалася конференція.

Директор школи та заступник голови Шкільної Ради в Ню Йорку Володимир Лотоцький привітав гостей мгр І. Пеленську, д-ра Ю. Мачука, п. Іщукову, п. В. Войтовичеву та приявних і попросив до слова д-ра Ісаєва, що виголосив доповідь тему якої подано вище. Він дав історичну підбудову своєї теми, наводячи навчання И. Ф. Гербарта, що передбачав у своїй методі п'ять ступенів лекції: препарація, презентація, асоціяція, генералізація і аплікація, Ціллера та Райна, що надав всім цим формальним ступеням німецькі назви і їх прийнято в усьому культурному світі. Хоч під кінець XIX ст. почалася реакція проти цього (Г. Гавдік, † 1923 р.) то все ж таки вимоги, щодо цих ступенів залишилися до новіщих часів, тільки дозволено вчителям розкладати їх на більше лекцій, залежно від потреби, часу та обставин.

Прелеґент з'ясував формальні ступені навчання за німецькою дидактикою В. Губера з 1943 р. і 1957 р., а саме: 1. введення, 2. зображення (подання) нового матеріялу, 3. усвідомлення, включаючи підсумування сутнього, 4. застосування і закріплення нового навчального матеріялу.

Доповідач вказав, які різні форми може мати кожний із тих ступенів, напр. введення як а) нав'язання до попередніх тем, б) повторення висліду попереднього навчання, в) викликання відповідного настрою, г) звідомлення з обсервації, ґ) речева підбудова, д) пояснення історичного тла, або д) подання мети лекції.

При другому ступені доповідач вичислив методи, якими можна подавати новий матеріял, а саме: словом учителя, або показом, або ілюстраціями (образи, фільми, телевізія). Також можна подавати матеріял і т. зв. опрацівною (трудовою) методою, де вчитель опрацьовує його разом з учнями (при допомозі питань), або учитель може розподілити опрацьовання нового матеріялу поміж окремих учнів, чи поміж групи (ланки) учнів. Цією методою користуються часто американські школи.

Спираючись на поданому матеріялі, він обговорив справу навчання в школах українознавства, подаючи деякі приклади.

Під кінець згадав, як, згідно з даними совєтської енциклопедії, виглядає навчання на наших рідних землях, що опинилися під большевицькою владою, яка теж прийняла формальні ступені за німецьким зразком.

Після цієї доповіді, що викликала велике зацікавлення, почалася дискусія над лекцією, а згодом над доповіддю. Обговорювано питання, пов'язані з виховними та навчальними справами української дітвори та доростаючої молоді та підношено трудноші, з якими зустрічаються вчителі при праці.

По закінченні дискусії, що тривала понад годину, приявні оглядали виставку української педагогічної літератури, що її в сусідній кімнаті приготовив підписаний.

Виставку поділено за таким порядком: І. Історія виховання, II. Педагогіка, III. Педагогічні журнали, IV. Література передшкілля, V. Лекції Педагогічного Інституту Українознавства (видання циклостилеве).

Хоч наша педагогічна література небагата, та все ж таки показано поважне число праць і для тих, що хочуть студіювати цю ділянку знання.

У виставці були заступлені по части й видання з рідних земель (передвоєнні), як „Історія виховання і навчання" д-ра В. Левицького, та інші, журнали „Учительське Слово", „Шлях виховання і навчання" тощо. Було теж кілька прим. журнала „Рідна Школа", що появлявся в Америці 50 літ тому.

Конференцію закінчено спільною вечерею та товариською гутіркою.

Володимир Мацьків

Пассейк, Н. Дж.

ІМПРЕЗА КВАРТЕТУ „КАРАВАНА"

Час до часу на сторінках нашої преси появлялась згадка про Квартет „Каравана". А ось 16-го квітня загостив він до Пассейку і в Українській Централі, дав свою високомистецьку програму. Як і можна було сподіватися, на імпрезу прибуло численно громадянство й виповнило залю, що буває рідкістю в нас. Та там, де виступає Микола Понеділок, — це не новина. Він же як мист. керівник виступав із своїми творами в обох частинах імпрези. У першому виступі він розказав під гураганний сміх про свій життєвий шлях і своє парубоцтво. Присутні почули його „Соборний борщ", ліричний етюд „Відкриття пам'ятника Т. Шевченкові у Вашинґтоні" та „Який я бравий артист". Кожний виступ М. Понеділка супровожав буревій оплесків і спонтанні вибухи сміху.

Імпреза, складалася з двох частин, в яких виступали: Л. Калинич, М. Длябога, Р. Канюка та Б. Бемко, і інтерпретатор Квартету. При фортепіяні талановита п-на Марія Геча. „Мандрівка", муз. П. Майбороди, „Любов дівчино" — вальс — обр. Б. Бемка, це був вступ до імпрези, після чого, п. Б. Бемко представив присутнім своїх партнерів, розказавши в гумористичній формі про кожного щось цікавого.

І ми почули, що: інж. архітект, малює і пише вірші, М. Длябога студіює музику в Принстонському універ., Р. Канюка, економіст, про себе скупо сказав і заявив, що всіх їх мимо різниці своїх зайнять, — з'єднала любов до рідної пісні, яку несуть в наші громади. Присутні живо відгукнулись на життєпис кожного виконавця.

А потім присутні почули: „Загально річ знана (фокстрот) — муз. В. Балтаровича та „Коломийку". Нав'язуючи до визвольних часів, почули ми повстанські пісні: „Повстанська" (марш куреня бойків), „Гей там у горах високих". „Леґендою", слова М. Вороного, муз. М. Леонтовича, закінчено першу частину імпрези.

У другій частині Квартет „Каравана" впровадив присутніх у світ екзотики, чим розбавив присутніх на добре. На сцені появились під буревійні оплески араби. З арабів потім зробились індійці, а потім порторіканці, очевидно, все це зроблено в мистецькій формі. У цій частині присутні почули „Каравана" — гарм. і слова Б. Бемка, „Інстамбул" — гарм. М. Длябоги, а слова Б. Бемка. Як бачимо — власні твори Квартету. Далі „Ай Малік" (індійська) — гарм. М. Длябого, слова Б. Бемка, „Панна Ляля мала пса" — муз. М. Длябоги, слова Б. Бемка, „Світ тепер уже модерний", — гарм. М. Длябоги, слова Л. Калинича, „Сон" танґо, „Львівський валець" та піснею „На добраніч" Квартет закінчив цю імпрезу із повним моральним і матеріяльним успіхом. Треба ще згадати, що і М. Длябога, Л. Калинич та два інші виступали з своїми інструментами.

Пан Б. Бемко щиро дякував присутнім за численну участь, з вірою дальших зустрічей. Ця імпреза внесла багато рідного і притягнула багато молоді. Молодь не тільки прибула, вона поводилася і культурно сприймала виступи виконавців. Це наповнює радістю і вірою, що наша молодь, якщо дати їй міцні й правильні напрямні — непропаща для України.

(пяк)

ЮВІЛЕЙНА АКАДЕМІЯ У 100-річчя, канонізації свчм. Йосафата, ЧСВВ

Як відомо нашому громадянству 21 травня, в церкві св. Юра в Ню Йорку, українська католицька Єрархія започаткувала Ювілейні святкування в честь св. Йосафата.

За благословенням тієї ж Єрархії та під протекторатом Протоігуменату ОО. Василіян у ЗДА 29 жовтня відбудеться Ювілейна Академія.

Для підготови цієї Академії, 16 травня в залі „Ветеранів" вул. 7. в Ню Йорку, обрано діловий Комітет з-поміж присутніх парафіян. У склад Комітету входять: о. В. Ковалик, ЧСВВ — голова, адв. Б. Богдан Ластовецький п. М. Ничай і пані Комаринська — заступники, п. Іван Близнак — секретар, п. И. Гузар — скарбник, пп. М. Мороз і І. Хомин — мист. керівники, інж. Мащак, Глов'як та п. Клецор — преса і пропаґанда, пані Побер, Гаєва ,п. Т. Шевчук, Гр. Яремчук — члени Комітету. Контрольна Комісія: д-р І. Тершаковець, П. Пришляк, Леся Храплива.

Комітет вже усталив дату і місце Академії, а це 29-го жовтня, в год. 6 у шкільній залі при Ірвінґтон Пл. В Академії візьмуть участь: хор при парафії св. Духа в Бруклині, й оба церковні хори при парафії св. Юра в Ню Йорку, і кращі мистецькі сили.

Подрібну програму подасться по вакаціях.

о. В. К.

З НАШИХ БУДНІВ

ЗГАДУЮЧИ ТЕРНОПІЛЬЦІВ

Бувають зустрічі, без яких можна було б обійтися, а бувають такі, що аж просяться, щоб їх повторити. До останніх дозвольте зарахувати товариську зустріч тернопільських середньошкільників на Союзівці, яка направду залишила незатерні спомини в пам'яті всіх її учасників, навіть у такого приблуди з Бібрецького повіту, як нижче підписаний, що його добрі земляки хіба з ласки або ради соборности притулили до свого з'їзду...

Правда, однієї з центральних проблем, порушених на цьому з'їзді, таки й не довелося розв'язати в задовільний спосіб. Дослідники місцевого фолкльору не здолали узгіднити тези, — звідки, від чого фактично походить назва „тернопільський кавун": від кави, як твердили одні, чи від кавуна, — як заперечували другі... Якщо брати до уваги лагідну заокругленість „профілів" численних учасників зустрічі, то можна було б схилитись до ідеї, що прозва „кавун" таки походить від кавуна. Не перегинаючи гайки в цю чи ту сторону, залишаємо це питання покищо відкритим.

Тим більше, що шановні учасники, так під час ділових нарад, як і під час товариських розмов, не чинили з цього питання каменя образи, тобто не поділилися з цього приводу на „одинкарів" і „двійкарів", так само, зрештою, як не здолала роз'єднати їх кавунячої монолітности справа календаря чи Патріярхату або свіжа наша морока — війна жидів з арабами, що створила, здається, ще один розкол у рядах політичної еміґрації, принаймні, на політичному перелазі в клюбі „Лиса Микити" в Ню Йорку.

З'їзд (чи зустріч) мала багато незабутніх, хвилюючих моментів... Ось, заслужений історик тернопільської гімназії взяв та й зарахував одного з „кавунів" до тих, що „відлетіли журавлиним ключем", десь загинули у воєнній хуртовині, і не багато вже бракувало, щоб і за його душу відслужили отці панахиду. А той козак-невмирака зробив з'їздові милу несподіванку і прислав з ... Австралії привітального листа від імени австалійських „кавунів", та ще й висловив при тому побожне бажання, щоб наступна зустріч відбулася в рідному, вільному Тернополі!

Цей привіт, можна сказати, з того світу — це щось найкраще, найзворушливіше, що може трапитись на такому земляцькому зібранні! І я щиро бажав би всім нашим з'їздам-конвенціям, щоб до кожної з них відгукнувся з Африки чи з Австралії, з Сибіру, Казахстану чи з інших „відзисканих земель" хоч би один такий, похований, оплаканий і, дуже часто, призабутий, аж раптом воскреслий з мертвих, дорогий наш друг і брат! У нас і так забагато могил, хрестів, мучеників,що їм ім'я — леґіон, — як пишуть поети. То й великої діри в небі не буде, коли декому з кандидатів на небіжчика вдасться перехитрити Бабу-Костуху і в мирі-спокою та в доброму здоров'ї дожити віку достойного патріярха тернопільців — дир. Михайла Губчака з Шикаґо. На многії літа!

Ікер

ЗАСУДЖЕНІ ДІЯЧІ КУЛЬТУРИ КАРАЮТЬСЯ ПО ТЮРМАХ І ТАБОРАХ

(Закінчення зі стор. 2-ої)

нонімних статтей був Михайло Масютко.

Внаслідок процесу його засуджено на шість років ув'язнення, в тому числі — три роки важкої тюрми. Серед відомих нам осіб із науковими титулами погодилися відіграти ролю „експертів" професор Львівського університету Семен Шаховський, доктор філологічних наук і старший співробітник Інституту Суспільних Наук АН УССР Микола Матвійчук, мовознавець із Львівського університету, випускник Віденського університету ще 1926 року, Броніслав Кобилянський, літературознавець Федір Неборячок та ще декілька. Треба відзначити при цьому, що декотрі українські вчені зі Львова, Києва і Москви відмовилися брати участь у такого роду „експертизах". Їх прізвища з пошаною згадується серед українців в УССР.

Справа Святослава Караванського

Подібним способом відбулося покарання українського совєтського філолога, журналіста і перекладача Святослава Караванського, що його дехто з совєтських відвідувачів ЗДА і Канади називав... „ґестапівським аґентом". Засуджений 1944 року, як і тисячі інших здогадних „коляборантів", одеським військовим трибуналом на 25 років ув'язнення, Караванський відбув 16 років у концтаборах сталінського і післясталінського часу. Звільнений 1960 року, він повернувся до Одеси, одружився, продовжував навчання в університеті і став активно співпрацювати в різних совєтських газетах і журналах. Підготував і здав до друку в одно із совєтських видавництв словник української мови.

Занепокоєний невідрадним становищем української мови в УССР, різними виявами зневаги до української мови і її упослідженням в університеті та інших вищих навчальних закладах Одеси, і переконаний, що можна й треба добиватися змін на краще законним шляхом, згідно з настановами „ленінської національної політики", Караванський почав деякі заходи в цій справі. Він написав лист до прокурора УССР з вимогою притягнути до відповідальности винних у дискримінації української мови в середніх і вищих школах УССР і, крім того, послав в редакцію однієї з совєтських газет лист під назвою: „Про одну політичну помилку", в якому критикував хрущовський закон 1959 року про право самих батьків вирішувати, якої мови мають вчитися діти в школах їхньої національної республіки. Внаслідок цього „закону" мільйони дітей на Україні перестали вивчати українську мову. У відповідь на це Караванського заарештували. Йому закидали, що копія його звернення до прокурора УССР потрапила до рук одного канадійського комуніста, який 1965 року відвідував Україну. Караванського, без будь - якого розгляду справи і без судового процесу, депортовано у Мордовію досиджувати вирок 1944 року, вже скасований 1960 року на основі указу з 17 вересня 1956 р.

ДО ШВАЙЦАРІЇ ПРИБУЛИ З ГРЕЦІЇ видавці й редактори газет, які припинили свою появу внаслідок нестерпної пресової цензури. Вони апелюють до міжнародного журналістичного світу, щоб той старався мобілізувати світову опінію в користь відновлення свободи преси в Греції. За твердженням декого з тих грецьких видавців, навіть промови грецького короля Константина переходять через цензуру і не появляються в пресі, коли вони не в смак цензорові.

Ділимося сумною вісткою з Родиною і Знайомими, що в п'ятницю, 20-го червня 1967 р. по довгій і тяжкій недузі відійшла у Вічність

бл. п.

КАТЕРИНА РЕЗНІКОВ

з дому ВАСИЛЬКІВ

народ. 17 вересня 1914 р. в с. Ладанці, Перемишлянського повіту.
До Америки прибула 1962 року.

ПАНАХИДА відбудеться в п'ятницю, 23-го червня 1967 р. в пох. зав. П. Мурянки, 5316 Rising Sun Ave. у Філядельфії, Па.

ПОХОРОН — в суботу, 24-го червня 1967 року з похоронного заведення до церкви св. Володимира, а опісля на цвинтар Oakland.

Горем прибиті:
муж — СТЕФАН
донька — ЛЮБА
сестра — МАРУСЯ
шваґер — ЛЕОН
і дальша Рідня в Краю і на еміґрації

ПАМ'ЯТІ ДРУЖИНИ

(ДІТЯМ — МАТЕРІ)

На свіжу могилу

Олександри Мельниченко з роду Дученко

Із селянського Ти роду,
Чесного, простого,
Без високої освіти —
Та без слова злого.

Сорок і чотири роки
Разом ми прожили.
Радості, а більш турботи,
Ми удвох ділили.

Всю свою любов і щирість
Ти дітям наділяла.
У крові і в молоці
Ти їм передавала.

Всіх своїх десять внуків
Ти дуже любила.
Як Софієчку згадала,
Завжди веселіла.

Спи спокійно, діти добрі
Тебе не забудуть
І щороку у день смерті
На могилі будуть.

Поклоняться, помоляться
За Твої всі ласки.
І квіточки у головах
Посадять для згадки.

Ти життя дала їм всім
І жити навчила.
Не забудуть Тебе зроду
Ті, що породила.

А мені залишилось
Недовго чекати
Тоді я прийду до Тебе,
До спільної хати.

А пока той час прийде,
Буду навіщати
Із Тобою на могилі
Любо розмовляти.

О, Леле, наша Леле,
Українська мати!
Прародительку народу
Не можна забувати!

29-го травня, 1967 року

ОЛЕКСА МЕЛЬНИЧЕНКО

В П'ЯТНАДЦЯТУ РІЧНИЦЮ СМЕРТИ
нашої Дорогої Мами

бл. п. ПАРАСКИ СОСЯК

складаємо $100.00 на Катедру Українознавства в Америці.

Сини: ВАСИЛЬ, МИХАЙЛО і ЯРОСЛАВ з Родинами;

Дочки: АННА і МАРІЯ з Родинами.

Замість квітів на свіжу могилу
ДОРОГОЇ ШКІЛЬНОЇ ТОВАРИШКИ

бл. п. Сяні Коверко Левицької

на цілі НТШ в Сарселі зложили $70.00:

Стефа Бернадин, Люба Білик, Нуся Ґоґоша, Марина Горбаль, Надя Карачевська, Влодзя Котик, Дозя Криницька, Нуся Лятишевська, Дада Ломницька, Зенка Мосійчук, Оленка Панчишин, Люба Прокоп, Міка Сахрин, Зоня Соколишин, Ліда Федюк.

Замість квітів на могилу

бл. п. Зінаїди з Крижанівських ГОНЧАРЕНКО

складаю $5.00 на Український Католицький Університет у Римі.

АНАСТАСІЯ ПЛАКСІЙ

„КОМАШНЯ"

(В течку „Літописові Бойківщини")

Прочитавши статтю п. Ол. Бережницького „Трумбета" („Свобода", ч. 55 з дати 29-го березня ц. р.) прийшов до переконання, що в пам'яті людей, що вийшли з рідних земель, є ще багато не занотованої нашої народної творчости. От і я самий виріс на Бойківщині і не раз бував в описаних статтею п. Бережницького селах, ніколи не мав нагоди цього слова чути „трумбета", а вже хто вийшов з інших частин нашої батьківщини, то напевне не знатиме. Тому то прочитане привело мені на згадку інше також мало відоме „бойківське" слово — „комашня", про яке ось мова.

Ще колись, малим підлітком, чув я, як покійний мій батько не раз іронізуючи, згадував слово „комашня", але що воно таке і що се означало, тоді я не знав. Уявляв однак собі, що це якась гостина, чи щось тому подібне. Більше від нікого в нашому селі того слова я не чув, і, мабуть, мій батько засвоїв його собі, служивши у війську.

Колись в пізніших роках, вже дорослому, довелося мені працювати по селах нашої Бойківщини будівельним робітником, чи як там звикли були нас називати „майстром" при будовах церков, шкіл і тому подібне, та в ході таких зайнять прийшлось нам також будувати школу в селі Комаринки Семирадські, повіт Турка. Нас трьох, мене і ще двох моїх співробітників, примістили на кватиру у господарів Василя Пелюшкевича, зараз таки коло будови. Наш господар був собі статечний, середнього віку ґазда, але тому, що був слабовитим, майже цілий час перебував коло хати та й коло нас на будові. Ми, молоді тоді парубки любили з ним у вільний від наших зайнять час розмовляти, бо він завжди щось цікавого розповідав.

Ми з нашими господарями зжились до тієї міри, що уважалися ніби членами їхньої родини і як до них хтось зі сусідів чи рідні за чимсь приходив, то вони нас не вистерігалися.

Одного вечора до наших господарів зайшли два молоді чоловіки і почали досить церемоніяльно просити господарів, щоб ми були такі ласкаві та прийшли до них у такий то день на комашню і, як вони вийшли, питав я господаря, що це означає.

Комашня, каже, се на велику міру поминки по померлих членах родини, але її справити можуть лише багатші господарі.

Коли котрась родина рішиться справляти комашню, то в першій мірі замовляють у пан - отця на якийсь день Службу Божу і панахиду, та починають приготовлятися. Приспособляють відповідну скількість їжі та напитків, та що потрібне до вгощання. Звичайно убивають вола і дві - три безроги, намелюють у млині подостатком муки, бо мусять напікати багато хліба. Купують багато бджільного воску на вироблення відповідної свічки, чи як там називають, „свічі" (се об'ємиста свічка - велетень, в розмірі яких десятьох сантиметрів грубости, та півтора метра заввишки). Часом замість купувати потрібний віск у місті, купують з церкви уживану вже свічку з попередньої комашні, ламають її та роблять нову. Звичайно на передодні цих урочистей сходяться молоді мужчини, своякн та сусіди, розроблюють віск на дрібні куски, мнуть його в руках, аж зм'якне і виробляють свічу. Господарі частують їх напоями та їжею.

Другого дня рано ідуть фірою по пан - отця, та беруть з церкви хоругви, вбравши відповідну оту свічу, з процесією відпроваджають до церкви. Під час відправи в церкві засвічують її та ставлять в почетному місці. По Богослуженнях усі вертаються до хати господарів, та по відмовленні пан - отцем молитви, засідають до гостини, котра триває кілька днів, залежно від числа родини, ну і засобів.

Цікаве при тому ще ось що: Ще на деякий час перед отими всіма „урочистостями", заздалегідь дають знати по дооколишніх селах прошакам, щоб приходили на комашню, се важне і чим більше зійдеться, тим величніше. Вони ж там своє завдання мають виконувати.

Коли прошаки зійдуться, господарі призначають когось зі своєї родини, чи сусіда, і він ними опікується. Збирає їх усіх десь в гурті, кожному приказує відмовити стільки то молитов по померлих, дає кожному бухонець хліба, та ще дещо до хліба і відправляє. При тому трапляються і веселі інциденти. Часом котрийсь з них є настільки второпний (а таких між ними не бракує), що, діставши свою пайку, скоро десь заховає та стає знову в черзі. Правило є таке, що кожний повинен дістати, а як котромусь не вистачить, то виплачують грішми.

От стільки то про комашню. Вдячний буду, як хтось з бувших жителів описуваного села, чи околиці, зможе до чого щось додати, чи справити, як щось не вірно сказане. Зазначую, що я передав лише те, що мені розповів мешканець села, сам я не мав нагоди брати участи. Бачив, як з процесією несли до церкви згадувану вже свічу.

Осип Касюхнич
Стара Ропа, пов. Старий Самбір

В Ню Йорку створено нову антикомуністичну організацію

Після довгої і належної підготови в Ню Йорку 8-го квітня 1967 р. в Гарвардському Клюбі створено при участі понад 100 представників американських антикомуністичних організацій цілої Америки з ініціятиви кол. конґр. Гамілтона Фіша при участі ряду жіночих американських організацій та організацій поневолених націй нову ефективну протикомуністичну організацію „Оперейшен Фрідом, Інк".

Зборами проводила президія в складі кол. конґр. Гамілтона Фіша, судді Метю Троя, члена конституційної конвенції стейту Ню Йорку, Т. Дженінкса від американської молоді, д-р Івана Дочева від Американських Приятелів АБН, ген. Гласкова — президента Антикомуністичного Інтернаціоналу, о. Гілло та інших.

Наради розпочато та закінчено молитвами за визволення всіх поневолених народів в світі від всіх тераній різної масти. Винесено резолюцію протесту проти недавно спаленого у Франції американського прапору в Парижі та вислухано плятформу, яку прийнято без змін.

Організація має масовий характер, на її дію полк. Фіш сподіється одержати значні фінансові фонди для розпочаття виясувальної акції проти комуністичних впливів в ЗДА, для певних протидій, маніфестацій та акцій і видань. Створено почесний комітет організації, куди увійшли чільні американські діячі та ряд протикомуністичних діячів поневолених націй, як проф. Лев Добрянський, д-р Нестор Процик, Михайло Шпонтак, мгр Вол. Будзяк, Скальський й інші від українців.

Намічено програму дій, насамперед координацію відзначення Тижня Поневолених Націй 1967 р. в Ню Йорку і в Вашинґтоні. Заплях ново влаштування величавої маніфестації-протесту проти 50-річчя поневолення червоною Москвою поневолених націй східньої Европи та Азії. Комітет Тижня Поневолених Націй в Ню Йорку очолив відомий американський діяч, комбатант-ветеран суддя Меттю Трой, який має вкоротці скликати представників всіх антикомуністичних організацій та членів поневолених націй для випрацювання пляну імпрез цього Тижня.

Нова організація має стати координаційним центром антикомуністичних дій і участь українців в ній допоможе Америці краще пізнати суть комунізму та зокрема московського імперіялізму. Метою всіх поневолених націй є розчленування останньої колонії в світі — московської імперії, якої на ім'я СССР. Хай їм Бог допомагає. На голову обрано полк. Гамілтона Фіша, на секретаря Т. П. Дженінґса.

Пресовий референт Амер. Прият. АБН